

ОДГОВОРИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ НА
УПИТНИК СПЕЦИЈАЛНОГ ИЗВЕСТИОЦА УН
ЗА ВАНСУДСКА И ПРОИЗВОЉНА
ПОГУБЉЕЊА - РОДНО ЗАСНОВАНО
УБИЈАЊЕ ЖЕНА И ДЕВОЈЧИЦА

МИНИСТАРСТВО ЗА ЉУДСКА И МАЊИНСКА ПРАВА И
ДРУШТВЕНИ ДИЈАЛОГ

Датум слања: 13.6.2023. године

Садржај

Увод.....2

Одговори Републике Србије на Упитник Специјалног известиоца УН за вансудска и произвољна погубљења - Родно засновано убијање жена и девојчица 3

Responses of Republic of Serbia to the Questionnaire of the UN Special Rapporteur on Extrajudicial and Arbitrary Executions - Gender-Based Killing of Women and Girls..... 5

Упитник.....Error! Bookmark not defined.

Увод

Посредством Сталне мисије Републике Србије при УН и другим међународним организацијама у Женеви достављен је упитник *Специјалног известиоца УН за вансудска и произвољна погубљења* којим се траже прилози држава чланица УН потребни за припрему његовог тематског извештаја за 78. заседање Генералне скупштине УН о спровођењу истраге и документовању родно заснованог убијања жена и девојчица.

Одговор је сачињен на бази информација које су доставили Министарство унутрашњих послова и Министарство правде, као и информација којима располаже Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог.

Одговори Републике Србије на Упитник Специјалног известиоца УН за вансудска и произвољна погубљења - Родно засновано убијање жена и девојчица

1. У Кривичном законнику („Службени гласник РС“, бр. 85/05, 88/05 - исправка, 107/05 - исправка, 72/09, 111/09, 121/12, 104/13, 108/14, 94/16 и 35/19 - у даљем тексту: Кривични законик) фемицид није инкриминисан као посебно кривично дело, те ни у Законнику о кривичном поступку („Службени гласник РС“, бр.72/11, 101/11, 121/12, 32/13, 45/13, 55/14, 35/19, 27/21 - УС и 62/21 - УС) нису предвиђене посебне одредбе које би се односиле на истрагу и документовање убистава жена и девојака. У оваквим случајевима могу се применити све доказне, па и посебне доказне радње имајући у виду све специфичности конкретног случаја које предвиђа Кривични законик, како би се прикупили и документовали сви потребни докази и спровела ефикасна кривична истрага.

Кривичним закоником прописана је посебна околност за одмеравање казне за кривично дело учињено из мржње. Наиме, чланом 54а прописано је да ако је кривично дело учињено из мржње због припадности раси и вероисповести, националне или етничке припадности, пола, сексуалне оријентације или родног идентитета другог лица, ту околност суд ће ценити као отежавајућу околност, осим ако она није прописана као обележје кривичног дела.

Такође, у Кривичном законнику прописана су и кривична дела против живота и тела. Тако је кривично дело убиство прописано чланом 113. на начин да ко другог лиши живота, казниће се затвором од пет до петнаест година.

Даље, чланом 114. прописано је кривично дело тешко убиство. Затвором најмање десет година или доживотним затвором казниће се учинилац који другог лиши живота на свиреп или подмукао начин; ко другог лиши живота при безобзирном насилничком понашању; ко другог лиши живота из користољубља, ради извршења или прикривања другог кривичног дела, из безобзирне освете или из других ниских побуда; ко лиши живота дете или бремениту жену; ко лиши живота члана своје породице којег је претходно злостављао; ко са умишљајем лиши живота више лица, а не ради се о убиству на мах, убиству детета при порођају или лишењу живота из самилости. Сама припрема овог кривичног дела је такође инкриминисана на тај начин што је прописано да ко набавља или оспособљава средства за извршење тог кривичног дела или отклања препреке за његово извршење или са другим договара, планира или организује његово извршење или предузме другу радњу којом се стварају услови за његово непосредно извршење, казниће се затвором од једне до пет година.

У Кривичном законнику предвиђено је и кривично дело Насиље у породици, чланом 194. Кривичног законика прописано да ће се ко применом насиља, претњом да ће напасти на живот или тело, дрским или безобзирним понашањем угрожава спокојство, телесни интегритет или душевно стање члана своје породице, казнити затвором од три месеца до три године, а као тежи облик казна од пет до петнаест година у случају да је наступила смрт члана породице. Посебна казна предвиђена је за члана породице који је малолетно лице у ком случају ће се учинилац казнити затворском казном од најмање десет година.

Такође, ради израде радне верзије Закона о изменама и допунама Кривичног законика образована је радна група од стране министра правде. Задатак наведене радне групе је да изради свеобухватни текст измена и допуна Кривичног законика, ради усклађивања овог законика са правним тековинама Европске уније и другим међународним стандардима, као и да се истовремено изврше и друге неопходне измене и допуне Кривичног законика, а које су предложене од стране надлежних државних и других органа или су садржане у иницијативама које су поднели грађани или удружења, а све у циљу обезбеђивања веће кривичноправне заштите.

У оквиру овог задатка, Радна група разматра и предлоге да се фемицид инкриминише као посебно кривично дело, односно да се изврши тежа квалификација постојећег кривичног дела убиства.

2. Законом о евиденцијама и обради података у области унутрашњих послова („Сл. гласник РС“, број 24/18) регулисано је прикупљање, обрада и коришћење личних података у обављању полицијских и других послова Министарства унутрашњих послова.

По питању података у вези кривичних дела, сходно квалификацији 113,114. и 194. став 4. Кривичног Законика Републике Србије у оквиру којих може наступити смртна последица по оштећено лице женског пола (фемицид) обавештавамо да у Министарству унутрашњих послова постоји јединствени информациони систем - ЈИС, на коме се налазе централизоване базе података из различитих области јавне безбедности. У циљу ефикасног чувања, праћења и коришћења података о кривичним делима и учиниоцима, а потом и сагледавања и процене обима и врсте проблематике са циљем ефикаснијег планирања активности и унапређења рада, формирана је и води се јединствена електронска база "Кривична дела и учиниоци". Податке евидентирају полицијски службеници подручних полицијских управа, као и задужени службеници организационих јединица у седишту Дирекције полиције. На основу евидентираних података могу се генерисати статистички извештаји о времену и месту извршења кривичних дела, подаци о полу, старости оштећеног лица, средство извршења и други.

Поред ове апликације за прикупљање података о највећем броју кривичних дела, у делу кривичних дела насиље у породици користи се и информациони програмски систем "Дневник догађаја". Посредством наведеног дневника обезбеђује се евидентирање и централизовано праћење свих дневно актуелних догађаја и појава од значаја за безбедност (по свим линијама рада), а који су пријављени организационим јединицама Министарства унутрашњих послова или су уочени од стране полицијских службеника.

Такође се у одељењу полицијске аналитике прикупљају и подаци који нису збројени у званичној статистици јер се нека дела завршавају извештајем надлежном Тужилаштву, када је починилац кривичног дела након извршења кривичног дела извршио самоубиство. За те податке користе се извештаји и месечне информације подручних полицијских управа. Овакви подаци се подједнако приказују у смислу броја жртава као допуна званичној статистици.

Responses of Republic of Serbia to the Questionnaire of the UN Special Rapporteur on Extrajudicial and Arbitrary Executions - Gender-Based Killing of Women and Girls

1. In the Criminal Code ("Official Gazette of Republic of Serbia", nos. 85/05, 88/05 - as amended, 107/05 - as amended, 72/09, 111/09, 121/12, 104/13, 108/14, 94/16 and 35/19 - hereinafter: the Criminal Code): Femicide is not incriminated as a separate criminal offense, therefore the Code of Criminal Procedure ("Official Gazette of the RS", nos. 72/11, 101/11, 121/12, 32/13, 45/13, 55/14, 35/19, 27/21 - CC and 62/21 - CC) does not include special provisions that would refer to the investigation and documentation of murders of women and girls.

In such cases, all rules of evidence and special rules of evidence can be applied, considering all the specifics of the particular case provided for by the Criminal Code, in order to collect and document all the required evidence and conduct an effective criminal investigation.

Criminal Code of Serbia regulates a special circumstance for determining punishment for a criminal offence committed in hatred.

Namely, the Article 54a stipulates that if the criminal offence was committed in hatred due to race and church denomination, national or ethnic affiliation, gender, sexual orientation or gender identity of another person, the court will consider such circumstance as an aggravating circumstance, unless it has been set as a feature of crime.

Moreover, the Criminal Code regulates the criminal offences against the life and body.

Thus, the murder as a criminal offence is regulated under the Article 113 in such a way that whosoever deprives another person of his life shall be punished with imprisonment from five to fifteen years.

Furthermore, the Article 114 regulates the criminal offence of aggravated murder.

An offender who deprives another person of his life in a cruel or insidious manner shall be punished with imprisonment for at least ten years or with life imprisonment; the offender who deprives another person of his life through reckless violent behavior; who takes another person's life out of mercenariness, for the purpose of committing or concealing another criminal act, out of wanton revenge or other base motives; who takes the life of a child or a pregnant woman; who takes the life of a family member whom he had previously abused; who deliberately takes the lives of several people otherwise than in the case of outright murder, killing a child during childbirth or taking a life out of compassion.

The very preparation of this criminal offense is also incriminated in such a way that it has been defined that whoever acquires or equips the means for the execution of such criminal offense or removes obstacles to the execution thereof or agrees with others or plans or organizes the execution thereof or undertakes another action that creates the conditions for the immediate execution thereof shall be punished by imprisonment of one to five years.

The Criminal Code also regulates the criminal act of Domestic Violence.

Under the Article 194 of the Criminal Code, it is stipulated that whoever threatens the peace, physical integrity or mental state of a member of their family by using violence, threatening to attack the life or body or by insolent or reckless behavior shall be punished with

imprisonment from three months to three years, and in case of death of the family member, a more severe form of punishment from five to fifteen years is stipulated.

A special punishment is stipulated in case of a family member who is a minor, when the perpetrator shall be punished with a prison sentence of at least ten years.

Moreover, for the purpose of composing a draft version of the Law on Amendments to the Criminal Code, the Minister of Justice formed a working party.

The task of the aforementioned working party is to prepare a comprehensive wording of the amendments to the Criminal Code, in order to align this Code to the acquis of the European Union and other international standards and/or simultaneously introduce other required amendments to the Criminal Code, which were proposed by competent governmental and other authorities or contained in initiatives submitted by citizens or associations, all with the aim of ensuring higher criminal protection.

As part of this task, the working party is also considering proposals to incriminate femicide as a separate criminal offence, that is, to assign the existing criminal offence of murder a higher degree of crime.

2. The Act on Records and Data Processing in the Field of Internal Affairs ("Official Gazette of Republic of Serbia", no. 24/18) regulates the collection, handling, and use of personal data in the performance of police and other tasks of the Ministry of Internal Affairs.

Regarding data related to criminal offences, according to the standards of crime 113,114. and 194, paragraph 4 of the Criminal Code of the Republic of Serbia, within which there may be death consequences for the injured person of the female gender (femicide), please be informed that the Ministry of Internal Affairs has a unique information system - UIS, which contains centralized databases from various areas of public security.

In order to efficiently store, monitor and use data on criminal offences and perpetrators, and then to analyze and evaluate the extent and type of problems with the aim of more efficient planning of activities and improvement of work, a unique electronic database "Criminal Acts and Perpetrators" is developed and kept.

Data are recorded by police officers of regional police departments and/or competent officers of organizational units at the headquarters of the Police Directorate.

Based on data recorded, it is possible to generate statistical reports on the time and place of the commitment of criminal offences, data on gender, age of the injured party, means of execution and the like.

In addition to this application that is used to gather the data on the largest number of criminal offences, we also use the "Events Diary" information program system when it comes to the criminal offences involving domestic violence.

By means of the Diary, we have ensured the centralized recording and monitoring of all daily events and occurrences relevant for security (in all lines of work), which were reported to the organizational units of the Ministry of Internal Affairs or were observed by the police officers.

The Department for Police Analytics also gathers the data that are not included into the official statistics because some crimes end with a report to the competent Prosecutor's Office, in the case when the perpetrator committed suicide after committing the crime.

In case of such data, we use the reports and monthly information from the regional police departments.

Such data are equally presented in terms of the number of victims as a supplement to the official statistics.

Упитник

Специјални извештај је посебно заинтересован за добијање информација о свим законима, политикама, стандардним оперативним процедурама и праксама за истрагу и документовање убистава жена и девојака на основу пола која би се могла окарактерисати као фемицид/феминицид, посебно:

1. Посебни закони који регулишу или разматрају истрагу и документовање смрти жена и девојака које се могу или су окарактерисане као фемицид;
2. Постојеће праксе за прикупљање података, анализу и пријављивање смртних случајева који се могу или су окарактерисани као фемицид;
3. Посебни истражни поступци или протоколи усвојени од стране полицијских, тужилачких или судских истражних службеника или форензичког научног и медицинског особља у случајевима потенцијално противправних смрти које се могу или се окарактерису као фемицид;
4. Сви изазови или препреке уочене у усвајању посебних истражних поступака или протокола за истрагу фемицида;
5. Било какве практичне разлике које је доношење посебних истражних поступака или протокола, ако их има, учинило у начину на који се докази прикупљају и користе за истрагу фемицида;
6. Ниво и природа судско-медицинског учешћа у истрази потенцијално незаконитих смрти које се могу или се окарактерису као фемицид